

مبانی جامعه‌شناسی

دکتر مهربان پارسا مهر

دانشیار دانشگاه یزد

انتشارات جامعه پژوهی

ای که بانامت جهان آغاز شد،

و قمر ما هم بربانمت باز شد...

سرشناسه : پارسامهر، مهربان، ۱۳۴۲

عنوان و نام پدیدآور : میانی جامعه‌شناسی/مهربان پارسامهر.

مشخصات نشر : ترح: جامعه پژوهی، ۱۳۹۷.

بها : ۳۲۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸۶۰۰۳۰۹۳

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : جامعه‌شناسی

موضوع : Sociology

رده بندی کنگره : HM۱۳۹۷۰۶۲پ۲ف/

رده بندی دیویی : ۳۰۱

شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۱۸۳۶۵

:

عنوان و نام پدیدآور: مبانی جامعه‌شناسی / مهربان یارسامهر.

مشخصات ظاهری: ۳۳۵ ص: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جامعه‌شناسی

موضوع: sociology

رده بندی کنگره HM60/ف۲پ۲ ۱۳۹۷

رده بندی دیویی: ۱۱۱

شماره کتابشناسی: ۱۳۶۰

مبانی جامعه‌شناسی

مہربان یار سامہر

شایک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۰۹-۲-۳

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

انتشارات جامعہ پڑوہی

۱	پیشگفتار.....
۲	فصل نخست - معرفی جامعه‌شناسی.....
۱۵	فصل دوم - روش‌های پژوهش در جامعه‌شناسی.....
۳۳	فصل سوم - فرهنگ.....
۵۱	فصل چهارم - جامعه‌پذیری.....
۷۳	فصل پنجم - تنش اجتماعی و ساختار اجتماعی.....
۸۷	فصل ششم - گروه‌های اجتماعی.....
۹۷	فصل هفتم - نقش و پایگاه اجتماعی.....
۱۰۷	فصل هشتم - قشربندی و تحرک اجتماعی.....
۱۳۱	فصل نهم - هنجارها و ارزش‌ها.....
۱۳۹	فصل دهم - نظارت و انحراف اجتماعی.....
۱۶۳	فصل یازدهم - نهادها و سازمان‌های اجتماعی.....
۱۷۹	فصل دوازدهم - نهاد خانواده.....
۲۰۹	فصل سیزدهم - نهاد تندرستی و بیماری.....
۲۳۵	فصل چهاردهم - نهاد دین.....
۲۵۹	فصل پانزدهم - نهاد ورزش.....
۲۷۵	فصل شانزدهم - شهر و شهرنشینی.....
۳۰۳	فصل هفدهم - تغییر اجتماعی.....
۳۲۱	فصل هجدهم - نظریات جامعه‌شناسی.....
۳۳۹	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

شناخت دقیق و منظم مبادی و اصول هر دانش لازمه بی‌ریزی بنیانی محکم و استوار برای آن و پیش‌نیاز گذر از مراحل پیچیده و دشوار آن است. به عبارت دیگر، شاه‌کلید ورود به گستره وسیع و حوزه‌های مختلف هر علم را باید در مبانی آن یافت؛ بنابراین سزاوار است بخش مهمی از نیروی فکری و توان آموزشی استادان و متخصصان رشته‌های مختلف علمی صرف تدوین و تنظیم مقدمات و مبانی آن دانش گردد تا دستیابی به مفاهیم و معارف بنیادی هر رشته و انتقال آن به اذهان کنج‌خوا و جستجوگر دانشجویان و دانش‌پژوهان سهل‌الوصول و دلپذیر شود.

امروزه با گذشت قرن به دو قرن از هنگامی که آگوست کنت علم این علم نوین را در غرب به اهتزاز درآورد، باورهای علمی و ترناگونی نسبت به آن وجود دارد؛ عده‌ای آن را علمی بسیار مفید و پر ارزش می‌دانند و برخی آن را جریانی عبث و بی‌حاصل؛ بنابراین به نظر می‌رسد جامعه‌شناسی را باید پیش از آن‌که در چارچوب‌های خشک و انعطاف‌ناپذیر یک علم اثباتی محصور شود، به عنوان یک دیدگاه، یک شیوه تفکر، برگزیدن با جهل و پژوهش درباره آن تعریف کرد. انسانی که در آغوش طبیعت و جامعه زندگی می‌کند، شاهد صدها و هزاران واقعه طبیعی و اجتماعی است. او به هر آنچه در میان خانواده، در مزرعه و کارخانه و در کشورش و حتی خارج از کشورش اتفاق می‌افتد، می‌اندیشد و می‌خواهد از علل و راز درونی این حوادث و روایع آگاه شود.

تاکنون کتاب‌های متعددی با عناوین مشابه در زمینه مبانی جامعه‌شناسی از سوی نویسندگان و متخصصان این حوزه به رشته تحریر درآمده است؛ اما آن‌چه نگارنده را بر آن داشت تا به نگارش کتابی در این زمینه اقدام کند، ضرورت بازاندیشی در منابع و موضوعاتی بود که بیان متمدنی بدون هیچ تحولی همچنان به عنوان مبانی و اصول علم جامعه‌شناسی مطالعه و تدریس می‌شود. در این کتاب سعی شده است ضمن وفاداری به چارچوب کلی و بنیان‌های اصلی این علم، با مراجعه به متون و نظریه‌های جدید و روزآمدی که در این حوزه مطرح شده، بر غنای مطالب افزوده شود. نگارنده با اتکا به تجربه چندین سال تدریس در دانشگاه و آشنایی با سطح علمی و شیوه‌های مؤثر در فراگیری بهتر دانشجویان تلاش کرده تا در تبیین و تشریح هر موضوع، با نگارشی ساده

همراه با ارائه مثال‌هایی ملموس، فهم آن را برای عموم علاقه‌مندان به‌ویژه برای آن دسته از دانشجویانی که تازه در این عرصه گام نهاده‌اند، آسان سازد.

از خوانندگان گرامی انتظار می‌رود چنانچه کاستی و نارسایی در متن مشاهده کردند، رهنمودها و پیشنهادهای سازنده خود را در تصحیح و بهبود آن دریغ نفرمایند. لازم می‌دانم از همکاری بی‌دریغ و مؤثر تمام عزیزانی که در نگارش، ویرایش و چاپ این کتاب یار و همراه این‌جانب بودند، آقای دکتر پویا رسولی‌نژاد که زحمت ویرایش اولیه متن را متقبل شد؛ خانم لیلا احمدی که در تایپ و ترجمه بخشی از متن و تعاریف همت گماشت، همکار گرامی آقای سعید دشتی‌راد که در بازخوانی و ویرایش نهایی متن همکاری داشت و آقای حسین امامعلی‌زاده که تنظیم و بازآرایی صفحات را برعهده گرفت، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

مهربان یارسامهر

تابستان ۱۳۹۷

parsamehr@yazd.ac.ir